

Czwarnog, Marek

Działalność kulturalno-oświatowa Klubu Garnizonowego w Siedlcach w latach 1996-2006, cz. II

Szkice Podlaskie 16, 121-138

2008

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Marek Czwarnog
Klub Garnizonowy w Siedlcach

*Działalność kulturalno-oświatowa Klubu Garnizonowego w Siedlcach
w latach 1996-2006, cz. II*

1. Formy działalności kulturalno-oświatowej realizowane w Klubie Garnizonowym

1.1. Okolicznościowe imprezy kulturalno-oświatowe

Słowo „impreza” w Słowniku języka polskiego pojmowane jest jako: koncert, zabawa, spotkanie towarzyskie, zamysł, przedsięwzięcie organizowane w celach rozrywkowych. „Okoliczność” rozumiana natomiast jest jako: wszystko to, co towarzyszy jakiejś sytuacji lub zdarzeniu¹. Na tej podstawie możemy stwierdzić, iż impreza okolicznościowa to forma pracy kulturalnej (oświatowej lub artystycznej) organizowana w celu podkreślenia rangi doniosłego dla danej społeczności, grupy społecznej lub całego narodu wydarzenia historycznego lub aktualnego i wywołania emocjonalnych nastawień wobec tego wydarzenia oraz wywołania emocji².

Praca edukacyjna omawianej placówki ukierunkowana jest na pielęgnowanie polskich tradycji, świąt i obyczajów. W latach: 1996-2006 Klub Garnizonowy w Siedlcach wziął udział w następujących przedsięwzięciach kulturalno-oświatowych zorganizowanych przez przełożonych:

- Festiwal twórczości dziecięcej Wojska Polskiego- głównym celem imprezy jest propagowanie postaw patriotycznych wśród młodego pokolenia Polaków. Jak co roku festiwal gromadzi około 500 młodych artystów w wieku od 7 do 14 lat- laureatów przeglądów dziecięcej twórczości scenicznej organizowanych między innymi przez Pomorski Okręg Wojskowy. Podczas imprezy wychowankowie mają okazję zaprezentować swoje artystyczne osiągnięcia, które wcześniej realizowali w Klubie. Często w czasie festiwalu odbywają się warsztaty plastyczne i teatralne³.
- Ogólnopolski Przegląd Filmów Amatorskich OPFA- impreza organizowana corocznie dla filmowców nieprofesjonalnych wywodzących się ze środowiska wojskowego oraz członków amatorskich klu-

¹ Strona internetowa, <http://www.pwn.pl,stan> z dnia 25.05.2007r.

² Dz. Jankowski, J. Kargul, F. Kowalewski, K. Przyszczypkowski, *Podstawy działalności kulturalno – oświatowej*, Warszawa, 1995, s. 124

³ Z planu zasadniczych przedsięwzięć Klubu Garnizonowego w Siedlcach - dokumenty placówki.

- bów wojskowych działających w wojsku. Przegląd ma charakter konkursowy, a do jego głównych zadań należą: popularyzacja amatorskiej twórczości filmowej, promocja dorobku artystycznego nieprofesjonalnych twórców filmowych oraz wyłonienie filmów o walorach wychowawczych, patriotycznych i promujących wojsko⁴.
- Festiwal Piosenki Patriotycznej i Religijnej Wojska Polskiego w Hrubieszowie-celem Festiwalu jest spotkanie młodzieży, dzieci i dorosłych aby wspólnie wychwalać Boga poprzez wielki dar muzyki i śpiewu, pogłębianie wspólnego radosnego przeżywania takich wartości jak: wiara, kultura i dobre obyczaje, ukazanie pracy i wysiłku wielu wykonawców religijnej piosenki, którzy przez muzykę i śpiew krzewią wartości chrześcijańskie⁵.
 - Okręgowy Przegląd Amatorskich Zespołów Scenicznych w Toruniu- jest to impreza na jakiej niejednokrotnie prezentowały się grupy artystyczne działające przy Klubie Garnizonowym w Siedlcach. Formacja taneczna „REWANŻ” zdobyła kilka wyróżnień na przeglądzie⁶.
 - Okręgowy Przegląd Piosenkarzy amatorów - celem przeglądów jest konfrontacja osiągnięć amatorskich zespołów muzycznych małych form muzyki rozrywkowej, wyłanianie talentów spośród wykonawców, jak i osób zajmujących się komponowaniem i aranżowaniem, prezentacja artystyczna i wymiana doświadczeń między uczestnikami, instruktorami i organizatorami życia muzycznego, wspieranie amatorskiego ruchu artystycznego, popularyzacja wartościowych i ciekawych kompozycji, interpretacji muzyki rozrywkowej oraz upowszechnianie sztuki muzycznej⁷.
 - Festiwal Twórczości Dziecięcej POW- głównym jego celem jest rozwijanie możliwości artystycznych uczestników poprzez wzbudzanie zainteresowań sztuką, kształcenie umiejętności jej odbioru i tworzenia w zakresie aktywności plastycznej, muzycznej i dramatycznej, odkrywanie i rozwijanie indywidualnych uzdolnień artystycznych wychowanków, eksponowanie inwencji twórczej w różnych formach aktywności twórczej i ekspresji podopiecznych takich jak: plastyka, muzyka, taniec (ruch), drama i teatr, kształtowanie umiejętności wyrażania własnych doznań i przeżyć w kontaktach ze sztuką, a także kształcenie umiejętności współdziałania z innymi w procesie twór-

⁴ Tamże.

⁵ Tamże.

⁶ Tamże.

⁷ Tamże.

czości artystycznej. Wśród wyróżnionych znalazł się także zespół tańeczny z siedleckiego Klubu⁸.

Przedsięwzięcia krajoznawczo-turystyczne, w które angażuje się omawiana placówka to :

- Centralny Zlot Turystów w Rembertowie podczas którego odbywa się podsumowanie działalności krajoznawczo-turystycznej w Wojsku Polskim.
- Mistrzostwa Wojska Polskiego w Wędkarstwie Spławikowym, które zorganizowała I Mazurska Brygada Artylerii wspólnie z Klubem Garnizonowym w Węgorzewie. Impreza została przeprowadzona w dwóch turach, pierwsza na Jeziorze Lemieć, druga na Jeziorze Świącajty. Łącznie w zawodach wzięło udział 34 zawodników z wielu garnizonów. Spotkanie to było okazją do wymiany doświadczeń, poglądów, porównania stanu gospodarki rybackiej w różnych regionach naszego kraju.
- Nieobozowa akcja zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży środowisk wojskowych. Bogaty i interesujący program obejmował wycieczki autokarowe, wizyty na lodowisku i na basenie. Nie zabrakło odwiedzin koszar wojskowych i Muzeum Regionalnego⁹.

Klub Garnizonowy realizuje także projekty instruktorsko-metodyczne takie jak:

- Warsztaty dla instruktorów plastyków klubów garnizonowych POW. Zasadniczym celem organizacji tego spotkania było przygotowanie merytoryczne instruktorów plastyków do podejmowania w swojej pracy zawodowej z dziećmi i młodzieżą tematyki patriotycznej i historycznej, a także inspirowanie do wprowadzania różnorodnych technik plastycznych do pracy kół zainteresowań klubów garnizonowych. Uczestnikami warsztatów byli instruktorzy wojskowych ośrodków kultury i uzdolnione plastycznie dzieci, na co dzień pracujące w sekcjach zainteresowań Klubów Garnizonowych. W trakcie warsztatów uczestnicy zapoznali się z ideą rewitalizacji zabytkowych obiektów militarnych oraz mieli okazję poznać osiągnięcia w tym zakresie dwóch miast województwa zachodniopomorskiego - Kołobrzegu i Darłowa. Podczas uroczystego zakończenia warsztatów odbył się koncert recytatorów i wokalistów współpracujących z sekcjami zainteresowań klubów garnizonowych i została otwarta wystawa prac powstałych w trakcie warsztatów¹⁰.

⁸ Tamże.

⁹ Tamże.

¹⁰ Tamże.

- Warsztaty doskonalące dla prezenterów imprez kulturalnych. Warsztaty przeznaczone były dla żołnierzy zawodowych i pracowników wojska prowadzących imprezy kulturalne i artystyczne. Ich celem było przygotowanie kadry oraz pracowników pionu kultury do prowadzenia różnorodnych imprez kulturalno-artystycznych, uroczystości okolicznościowych związanych z ceremoniałem wojskowym, koncertów, prezentacji i tym podobnym. Zajęcia odbywały się w formie wykładów, ćwiczeń, zajęć praktycznych. Tematyka zajęć obejmowała pięć grup problemowych: 1 kultura słowa, ćwiczenia z techniki mowy, 2 przygotowanie i kompozycja wystąpienia scenicznego, 3 kształtowanie wizerunku osoby prowadzącej koncert, wystawę itp., 4 praktyka sceniczna prezenterów, 5 prowadzenie wywiadów. Zajęcia prowadzili wykładowcy z Akademii Teatralnej w Warszawie oraz Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Absolwenci otrzymali świadectwa ukończenia kursu specjalistycznego¹¹.
- Kurs dotyczący procedur pozyskiwania środków finansowych przez Klub Garnizonowy. Celem warsztatów było zaprezentowanie możliwości pozyskiwania środków finansowych z funduszy wspólnotowych i strukturalnych Unii Europejskiej oraz przygotowanie do samodzielnego opracowania wniosków aplikacyjnych na realizację zadań inwestycyjnych i merytorycznych w zakresie kształcenia, wychowania, edukacji kulturalnej, rozbudowy i modernizacji infrastruktury wojskowych ośrodków kultury. Uczestnicy warsztatów zapoznali się z: -założeniami polityki rozwoju regionalnego Unii Europejskiej do roku 2013, -zewnętrznymi źródłami finansowania zadań inwestycyjnych i merytorycznych w dziedzinie kultury z funduszy wspólnotowych i strukturalnych, -instrumentami finansowymi i programami strukturalnymi Unii Europejskiej, -funduszami inwestycyjnymi i europejskimi instytucjami finansowymi, -metodyką przygotowania projektów do funduszy krajowych i zagranicznych. Każdy z uczestników szkolenia, po indywidualnym opracowaniu i zaprezentowaniu wylosowanego projektu, otrzymał certyfikat Biura Doradztwa i Obsługi Funduszy Unii Europejskiej Instytutu Współpracy z Zagranicą. Zainteresowanie słuchaczy zaproponowaną problematyką oraz korzyściami, jakie stwarzają fundusze krajowe i europejskie dla prowadzenia działalności wojskowych instytucji i ośrodków kultury powoduje, że zasadne jest rozpatrzenie możliwości objęcia taką formą doskonalenia zawodowego większej grupy wojskowych pracowników kultury¹².

¹¹ Tamże.

¹² Tamże.

Wśród własnych zamierzeń przedsięwzięć kulturalno-oświatowych zrealizowanych przez placówkę w roku 2006 można wymienić:

- Warsztaty choreograficzne dla członków zespołów działających przy Klubie Garnizonowym. W warsztatach uczestniczyło 20 instruktorów. Zajęcia warsztatowe prowadzili:
- Marek Glinka-zajmował się metodyką pracy z zespołami tanecznymi i metodyka nauczania techniki różnych tańców;
- Aleksandra Dziurosz -wprowadziła zasady funkcjonowania teatru tańca, główne założenia, cele, różnice pomiędzy teatrem tańca a zespołem tanecznym;
- Bartłomiej Ostapczuk -zajmował się sztuką mimu, gest-słowo bez dźwięku;
- Jolanta Wojtaś - Zapora - prowadziła metodykę pracy z grupami dziecięcymi i młodzieżowymi. Ponadto uczestnicy warsztatów obejrzeli pokazy taneczne zespołu Klubu Garnizonowego w Siedlcach „M-97” -laureata konkursów wojskowych i ogólnopolskich. Uczestnicy warsztatów nie tylko doskonalili swoje umiejętności artystyczne, ale zapoznali się także z tradycjami patriotycznymi i kulturalnymi Siedlec i Podlasia Zachodniego¹³.
- Zorganizowanie występu Centralnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego dla mieszkańców Garnizonu Siedlce.
- Blok imprez artystycznych z okazji Dnia Działacza Kultury.
- Zorganizowanie imprezy okolicznościowej z okazji Święta 1 Batalionu Rozpoznawczego z Siedlcach.
- Projekcja filmu X-MEN dla kadry, pracowników i żołnierzy służby zasadniczej.
- Turniej tańca nowoczesnego dla zespołów ćwiczących w Klubie Garnizonowym.
- Organizacja imprezy okolicznościowej z okazji Święta 3-go Maja.
- Organizacja imprezy okolicznościowej z okazji Święta Niepodległości.
- Organizacja wieczornicy upamiętniającej osiągnięcia pracowników Klubu Garnizonowego.
- Plener plastyczny „Podlaski przełom Bugu”
- Wystawa „Najnowsze Trendy w literaturze”.

Przedsięwzięcia rekreacyjno-turystyczne, które miały miejsce w tym samym roku to:

- Wycieczki dla kadry i pracowników wojska do: Warszawy, Niepokalanowa, Żelazowej Woli, Czarnolasu.

¹³ Tamże.

- Kulig dla dzieci kadry i pracowników wojska.
- Festyn z okazji Święta Kompanii Chemicznej stacjonującej w Siedlcach.
- Festyn z okazji Dnia Siedlec.
- Wieczorki taneczne dla uczestników kół zainteresowań.
- Bal andrzejkowy dla kadry i pracowników wojska
- Zabawa choinkowa dla dzieci uczestniczących w pracach kół zainteresowań.
- Zajęcia aerobiku dla rodzin wojskowych.
- Zorganizowanie nieobozowej akcji zimowej dla dzieci.
- Zorganizowanie nieobozowej akcji letniej dla dzieci.
- Zorganizowanie zabawy karnawałowej dla kadry i pracowników wojska.

Klub Garnizonowy prowadzi także działalność środowiskową poprzez:

- Spotkania Koła Seniora „Kasyno”. Działalność tego koła ma znaczenia ogromne. Zakończenie pracy zawodowej i przejście na emeryturę niekoniecznie musi oznaczać bierność, samotność i izolację od uciech życia. Członkowie Klubu Seniora zorganizowali wiele wieczorków towarzysko-tanecznych, imprezę andrzejkową, sylwestrową, Dzień Kobiet, ogniska i mnóstwo innych okolicznościowych spotkań. Radość na twarzach ludzi przychodzących na spotkania do Klubu jest najlepszym dowodem na to, że taka organizacja jest bardzo potrzebna.
- Próby zespołu tańca nowoczesnego „Rewanż” prowadzone przez Martę Skorupkę, która swe pierwsze kroki taneczne stawiała w zespole Marka Glinki. Grupa powstała w 2005 roku w marcu i od początku jej istnienia patronuje jej omawiana placówka. W skład formacji wchodzi trzy grupy: dzieci i młodzież od 4 do 25 roku życia. W sumie to 50 osób, prawdziwych pasjonatów i zapaleńców. Domeną grupy jest taniec nowoczesny, ale nie stroni ona od innych form artystycznego wyrazu. Swoje umiejętności tancerze zaprezentowali podczas Przeglądu Form Teatralnych Wojska Polskiego w Toruniu zajmując tam I miejsce.
- Próby zespołów muzycznych:
 - „DSL”
 - „NIDORHA”
 - „VANITY”
- Prowadzenie sekcji plastycznej Klubu Garnizonowego.
- Spotkania członków koła Polskiego Związku Wędkarskiego działającego przy Klubie.
- Spotkania stowarzyszenia „Rodzina Wojskowa”

- Prowadzenia zespołu tańca Break Dance.
- Zajęcia sekcji teatralnej dzieci rodzin wojskowych.
- Zajęcia sekcji manualnej dzieci rodzin wojskowych

Omawiana placówka w roku 2006 zrealizowała także następujące przedsięwzięcia instruktorsko-metodyczne:

- Wybór i posiedzenie Społecznej Rady Klubu.
- Lekcje biblioteczne dla żołnierzy Zasadniczej Służby Wojskowej.
- Cykl szkoleń metodycznych dla pracowników Klubu Żołnierskiego.
- Opracowanie ulotki o działalności Klubu Garnizonowego dla mieszkańców Garnizonu Siedlce.
- Opracowanie i wydanie strony internetowej o bieżącej działalności omawianej placówki.
- Opracowanie repertuaru na potrzeby przeglądów na szczeblu POW.
- Opracowanie koncepcji wystroju Klubu.
- Założenie Stowarzyszenia „Kultura i My”.

1.2. Zajęcia plastyczne

Wychowanie plastyczne młodzieży jest przede wszystkim realizowane na lekcjach dydaktycznych i na zajęciach pozalekcyjnych w szkole oraz na zajęciach pozaszkolnych w placówkach kultury. Z tych trzech form stosowanych w rozwijaniu zainteresowań i zdolności plastycznych, duże znaczenie mają zajęcia pozalekcyjne, a szczególnie zajęcia pozaszkolne, które są najbardziej naturalną formą wychowania estetycznego dzieci i młodzieży. Przemawia za tym fakt, że uczestnictwo dzieci i młodzieży w różnych formach kontaktowania się ze sztuką, przede wszystkim na zajęciach pozaszkolnych, jest bardzo zbliżone do uczestnictwa w kulturze ludzi dorosłych, chociażby z racji uczestniczenia w nich z własnego wyboru i zgodnie z własnymi zainteresowaniami. Możemy powiedzieć, że celem ponad-obowiązkowych zajęć plastycznych jest budzenie oraz rozwijanie wykrytych uzdolnień. Zajęcia plastyczne kształtują osobowości dzieci i młodzieży, przygotowują do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym oraz do życia społecznego.

W zajęciach ogniska plastycznego uczestniczy około 37. Uczestnicy tych zajęć mają możliwość rozwoju wrażliwości estetycznej, kształtują zdolności manualne, uczą się wycucia koloru i kompozycji, ćwiczą także cierpliwość i koncentrację oraz poznają różne techniki plastyczne. Na zajęcia plastyczne do Klubu uczęszcza 60 osób trzy razy w tygodniu. Są to dzieci i młodzież w wieku szkolnym. Uczestnicy koła plastycznego

odnoszą sukcesy na różnego rodzaju konkursach plastycznych organizowanych w Klubie jak i poza jego murami¹⁴.

1.3. Muzykoterapia

Muzykoterapia jest jedną z najstarszych form oddziaływania na psychikę człowieka i wykorzystania jej wpływu do celów terapeutyczno-wychowawczych. Zajęcia grupowej muzykoterapii zawierają odpowiedni zaprogramowany temat muzyczny i mają na celu wywołanie odpowiednich przeżyć słuchaczy, które mogą dotyczyć przeszłości, a także przyszłości i teraźniejszości, oczywiście w zależności od aktualnej sytuacji poszczególnych osób lub grupy, jako całości. Muzykę, jako pojęcie bardzo szerokie można rozumieć różnie. Może to być forma porozumienia, odzwierciedlenia stanów psychicznych, rozmaitych sytuacji-czyli jest to język społecznej komunikacji. W tym sensie występuje w każdej twórczości, ludowej, w pewnym stopniu także dziecięcej, może też być w muzyce młodzieżowej. Muzyka to środek ułatwiający wyładowanie niezaspokojonych uczuć i popędów, ożywiających fantazję, zaprowadzający rytm, synchronizację i ład funkcji psychofizycznych, ułatwiający ujawnienie własnego zachowania się, wyrażania siebie. Doznania muzyczne można interpretować słowem, gestem, rysunkiem, tańcem. W doborze muzycznym trzeba uwzględnić różnorodne potrzeby psychiczne wychowanka: potrzebę ukojenia, uspokojenia, niekiedy ożywienia i mobilizacji do działania, czasem jakiegoś głębszego wstrząsu mającego na celu wyzwolenie ukrytych myśli, uczuć.

Zajęcia z muzykoterapii prowadzone są w Klubie w grupie 20 osobowej dwa razy w tygodniu. Uczęszczają na nie dzieci i młodzież w wieku szkolnym.¹⁵

1.4. Zajęcia taneczne

Zajęcia taneczne uważane są często przez niektórych nauczycieli, jak i rodziców za rodzaj kaprysu, czy nic nie dającej oprócz ruchu zachcianki. Jednak tak nie jest, mają one, bowiem wielkie znaczenie w życiu dziecka. To na tych zajęciach, gdy dzieci są radosne i rozbawione, w znacznym stopniu przyspiesza się rozwój takich procesów jak: wrażliwość, spostrzeganie, obserwacja, pamięć. Poprzez umuzykalnianie dzieci, wyrabia się w nich tzw. słuch fonematyczny. Jest on pomocny w nauce mowy ojczystej, a także w nauce języków obcych. Bardzo ważna w życiu dziecka jest umiejętność obserwacji otaczającego świata. Trzeba nauczyć go, w jaki sposób należy obserwować, co spostrzegać i dlaczego. Takie uczenie obserwacji ma miejsce na zajęciach tanecz-

¹⁴ Tamże.

¹⁵ Tamże.

nych. Podczas, gdy jedne dzieci ćwiczą kroki, inne obserwują, starają się przy tym zapamiętać uwagi, dotyczące wykonania ćwiczeń. Ćwicząc same, już tych błędów nie popełniają. Rodzi się w nich poprzez obserwację, świadomość ruchu prowadząca do samokontroli. Aktywny udział w zajęciach wpływa również na rozwój pamięci, która potrzebna jest w ciągu całego życia. Dziecko łatwiej pamięta to, co jest zabarwione uczuciowo i to co zrozumiane i doświadczane. A w czasie zajęć tanecznych pamięć rozwija się przez zapamiętywanie kolejności ćwiczeń i konieczności ich samodzielnego wykonywania. Wyrabia się przy tym nawyk pracowitości i dokładności. Taniec w życiu dziecka odgrywa niepowседневną rolę. Jest jedną z form zaspokajania potrzeby radosnego współżycia w gromadzie. Wpływa również w bardzo dużym stopniu na rozwój fizyczny dzieci. Ćwiczenia usprawniają ruchy niezbędne w życiu codziennym. Wyrabiają harmonijny rozwój aparatu ruchowego, prawidłową postawę, ekonomiczną pracę mięśni, równowagę zarówno psychiczną jak i fizyczną oraz koordynację ruchów przy współdziałaniu rąk, nóg, tułowia, głowy. Zajęcia taneczne w znacznym stopniu kształcą także wrażliwość estetyczną. Wyrabiają w dziecku dbałość o wygląd zewnętrzny i wdrażają je do kulturalnych form bycia.

Zajęcia taneczne w Klubie podzielone są na 4 grupy tematyczne dla uczestników w różnym wieku i odbywają się trzy razy w tygodniu. Prowadzi je Marta Skorupka. Uczestnikami zajęć są dzieci i młodzież w wieku szkolnym. Młodzi tancerze odnoszą liczne sukcesy na konkursach tanecznych w kraju oraz poza jego granicami¹⁶.

1.5. Gimnastyka korekcyjna

Zdrowie jest dla człowieka jedną z najważniejszych spraw życiowych i dlatego konieczne jest już od najmłodszych lat życia zabieganie o to, aby była jak najlepsza opieka nad dziećmi i młodzieżą szkolną. Szereg błędów popełnianych w pierwszych latach życia i okresie szkolnym ma ogromny wpływ na późniejsze nasze życie dorosłe. Bagatelizowanie najmniejszych wad u dzieci może w przyszłości doprowadzić do niekorzystnych w skutkach powikłań chorobowych. Zdrowe i normalnie rozwijające się dziecko posiada zawsze prawidłową postawę ciała, która kształtuje się z biegiem lat pod wpływem bodźców środowiska zewnętrznego.

Gimnastyka korekcyjna prowadzona w Klubie ma do spełnienia szereg celów. Jednym z głównych jest skorygowanie istniejących zaburzeń ciała i doprowadzenie, o ile to jest możliwe do stanu prawidłowego, a także niedopuszczenie do powstania wady postawy ciała, gdy zaistnieją warunki sprzyjające ich powstaniu doprowadzenie sprawności

¹⁶ Tamże.

dziecka do stanu uważanego za prawidłowy. Zajęcia z gimnastyki korekcyjnej przeprowadzane są w omawianej placówce w grupie 10-osobowej dwa razy w tygodniu. Na zajęcia uczęszczają dzieci oraz młodzież w wieku szkolnym¹⁷.

1.6. Sekcja komputerowa

Poza działalnością artystyczną Klub realizuje swoje cele i zadania także poprzez wdrożenie młodzieży w wirtualny świat komputerów. Obecnie wiele dzieci interesuje ta dziedzina. Klub umożliwi rozwijanie tych zainteresowań poprzez stworzenie warunków pracy dla sekcji komputerowej. Zajęcia odbywają się w grupach-20 osobowych w zależności od zaawansowania raz w tygodniu. Głównym celem spotkań jest nabycie podstawowych umiejętności obsługi komputera przez uczestników sekcji oraz ich użyteczne wykorzystanie w życiu codziennym. Metody stosowane na zajęciach to wykład i indywidualna praca z komputerem wyposażonym w system operacyjny Windows. Ważne jest, iż każdy uczestnik pracuje przy osobnym stanowisku. Tematyka zajęć dla poziomu podstawowego to zapoznanie z budową komputera klasy PC, uruchamianie i wyłączanie wyżej wymienionego urządzenia, ogólne zaznajomienie się z systemem operacyjnym Windows, wyrobienie umiejętności swobodnego posługiwania się klawiaturą i myszką, operacje na plikach, obsługa programu Paint, zaznajomienie z edytorem tekstowym WordPad, wprowadzenie w aplikację Microsoft Word, użytkowanie globalnej sieci Internet, obsługa przeglądarki Internet Explorer, eksploracja zasobów internetowych, założenie konta pocztowego (e-mail), ćwiczenia związane z korespondencją elektroniczną. Program zajęć dla poziomu średnio-zaawansowanego to wprowadzenie w pakiety biurowe Microsoft Office oraz Open Office, ćwiczenia z edytorem tekstowym Word, obsługa programu graficznego Paint, operacje na plikach (kopiowanie, usuwanie, zapisywanie, zakładanie folderów), teoretyczny zarys problematyki związanej z Internetem, doskonalenie wyszukiwania informacji zawartych w globalnej wiosce, programy antywirusowe, ochrona przed zagrożeniami wyphywającymi z Internetu, Netykieta, komunikatory internetowe jako sposób komunikacji interpersonalnej, SMS z Internetu, zarys obsługi aplikacji Microsoft Excel. Osobnym punktem zajęć są wykłady ilustrowane z historii komputerów począwszy od liczydła ukończywszy na dzisiejszych superkomputerach oraz zagrożeń wynikających z użytkowania z Internetu¹⁸.

Jak wynika z przeglądu wyżej wymienionych form działalności kulturalno-oświatowej Klub Garnizonowy prowadzi różnorodną działal-

¹⁷ Tamże.

¹⁸ Tamże.

ność ukierunkowując ją tak aby realizowała główny cel wychowania: wielostronny rozwój osobowości ludzkiej.

2. Uczestnictwo dzieci, młodzieży szkolnej oraz osób dorosłych w formach działalności kulturalno-oświatowej omawianej placówki

Klub Garnizonowy w Siedlcach odgrywa bardzo ważną rolę w rozpowszechnianiu i krzewieniu kultury i edukacji wśród osób uczęszczających na zajęcia odbywające się w placówce. Oferta klubu skierowana jest do wszystkich grup wiekowych, zarówno dzieci jak i młodzieży oraz osób dorosłych.

Promocja to zespół działań mających na celu zachęcić określoną grupę społeczną do korzystania z form edukacji rozpowszechnianych przez daną placówkę. Narzędziem służącym do tych celów jest reklama¹⁹. Polega ona na zachęceniu potencjalnych klientów do zakupu konkretnych towarów lub do skorzystania z określonych usług. Przekaz reklamowy może być dokonywany za pomocą różnych nośników: prasy, radia, telewizji, plansz i plakatów umieszczonych na zewnątrz budynków oraz słupach ogłoszeniowych²⁰. Propagowanie zajęć i spotkań w Klubie wpływa w znacznym stopniu na zainteresowanie mieszkańców Siedlec działalnością kulturalno-oświatową omawianej placówki.

Klasyczne określenie uczestnictwa w kulturze ujmuje się „jako indywidualny udział w zjawiskach kultury-przyswajanie jej treści, używanie jej dóbr, podleganie obowiązującym w niej normom i wzorom, ale także tworzenie nowych jej wartości oraz odtwarzanie i przetwarzanie istniejących²¹.”

Uczestnictwo dzieci i młodzieży szkolnej oraz osób dorosłych w imprezach organizowanych przez Klub Garnizonowy w Siedlcach pokazuje tabela nr.1.

¹⁹ B. Jung, *Zarządzanie i marketing w kulturze i rekreacji*, Warszawa 1995, s. 45.

²⁰ Tamże, s. 46.

²¹ A. Tyszka, *Uczestnictwo w kulturze, o różnorodności stylów życia*, Warszawa 1971 s. 54.

Tabela nr 1.

Uczestnictwo dzieci, młodzieży szkolnej i osób dorosłych w imprezach organizowanych przez omawianą placówkę w latach: 1996-2006, (dane szacunkowe).

L.p.	Rok	Dorośli	Dzieci i młodzież	Ogółem
1	1996	32	51	83
2	1997	47	66	113
3	1998	39	77	116
4	1999	65	149	214
5	2000	72	176	248
6	2001	86	192	278
7	2002	396	412	808
8	2003	402	456	858
9	2004	576	632	1208
10	2005	783	847	1630
11	2006	969	954	1923
				7479

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji Klubu.

Z danych zawartych w tabeli wynika, że na przełomie ostatnich dziesięciu lat uczestnictwo osób w proponowanych formach działalności Klubu systematycznie wzrastało. Osoby odwiedzające Klub Garnizonowy to dzieci, młodzież szkolna i dorośli. Jak wynika z tabeli częściej na zajęcia uczęszczają dzieci. Przyczyną stopniowego wzrostu uczestników zajęć prowadzonych przez Klub jest stałe poszerzanie jego bogatej oferty spędzania wolnego czasu i dostosowywanie się do potrzeb osób odwiedzających placówkę.

Formy spędzania wolnego czasu proponowane przez omawianą placówkę wpływają na zwiększenie aktywności kulturalnej mieszkańców Siedlec. Aktywność kulturalna to proces pewnych zachowań, budowanie nowych doświadczeń i kształtowanie cech osobowości jednostki. Należy zatem przyjąć, że edukacja kulturalna przysposabia jednostkę ludzką do wyboru trwałych wartości i wzorów postępowania godnych naśladowania, uczy też organizowania indywidualnych doświadczeń²². Aktywność kulturalna jest zatem działaniem wolnoczasowym, pozwalającym na realizowanie przez jednostkę potrzeb kulturalnych, których celem obok odpoczynku i rozrywki, jest rozwój osobowości, zwłaszcza rozwój kulturalny.

²² A. Horobowski, *Kultura w edukacji*, Rzeszów 2004, s. 31.

Poza pobudzaniem jednostki do aktywności kulturalnej Klub Garnizonowy poprzez różne formy swej działalności realizuje program dydaktyczno-wychowawczy zreformowanej szkoły. Jedną z ważniejszych cech nowej, zreformowanej polskiej szkoły powinno być nauczanie zintegrowane, ukazujące uczniom świat całościowo, a nie poprzez fragmentaryczną wiedzę przedmiotową, oraz takie nauczanie, które lepiej przygotowuje uczniów do funkcjonowania we współczesnym świecie²³. Zasadniczą rolę w nauczaniu zintegrowanym odgrywa staranne, dokładne, przemyślane przygotowanie koncepcji zajęć. W myśleniu o reformie programowanej bardzo ważną rolę przypisuje się integracji międzyprzedmiotowej, która może być realizowana w kilku podstawowych formach. Są nimi zarówno nauczanie zintegrowane, programy przedmiotowe oraz programy ścieżek międzyprzedmiotowych. Treści pięciu ścieżek edukacyjnych na drugim etapie kształcenia uwzględniają trzy najistotniejsze współcześnie potrzeby z zakresu kształcenia i wychowania, zmieniające nieco dotychczasową funkcję, która może w przyszłości odegrać kluczową rolę. Edukacja prozdrowotna i edukacja ekologiczna mają na celu obudzenie odpowiedzialności dziecka za siebie i środowisko, w którym żyje. Wychowanie do życia w społeczeństwie realizowane w trzech niezależnych obszarach tematycznych zwanych modułami ma na celu wprowadzenie ucznia w rozszerzające się stopniowo kręgi życia społecznego: rodzinę, region wraz z jego dziedzictwem, Ojczyznę, celem odnalezienia sobie w nim miejsca. Edukacja czytelnicza i medialna powinna przygotować ucznia zarówno do samodzielnego zdobywania informacji, jak też świadomego ich wyboru²⁴. Toteż Klub wspomaga szkolny proces dydaktyczno-wychowawczy. Dzięki zajęciom kulturalno-oświatowym dzieci i młodzież lepiej się rozwijają i szybciej przyswajają wiedzę z różnych dziedzin.

Współpraca Klubu z innymi placówkami kulturalno-oświatowymi

W celu pogłębienia aktywności kulturalnej wychowanków Klub Garnizonowy prowadzi współpracę z wieloma instytucjami zajmującymi się działalnością kulturalną i sztuką. Ponieważ im bardziej zróżnicowane formy aktywności jednostka podejmie tym bogatsze jest jej doświadczenie. Dlatego Klub Garnizonowy nawiązuje kontakt między innymi z następującymi placówkami:

- Centrum Kultury i Sztuki, którego głównymi celami są: tworzenie warunków do rozwoju profesjonalnego i amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania kulturą i sztuką, szczególnie w zakresie dziedzin teatralnych, muzycznych, tanecznych i kultury słow-

²³ A. Iwicka, *Ścieżki międzyprzedmiotowe. Poradnik dyrektora szkoły*, Toruń, s. 4.

²⁴ *Biblioteczka Reformy*, Warszawa 1999, nr 8

wa, edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę, szczególnie dzieci i młodzieży, upowszechnianie wartościowych zjawisk kulturalnych wśród mieszkańców miasta, tworzenie warunków dla rozwoju, ochrony i popularyzacji dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie folkloru i kultury ludowej, kształtowanie wzorów aktywnego odbioru i uczestnictwa w kulturze, rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych, promocja wybitnych działań i zjawisk kulturalnych.

Wśród wspólnych imprez, jakie organizowały CKiS i Klub Garnizonowy można wyróżnić: finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, który odbywa się cyklicznie w styczniu, VI Ogólnopolski Turniej Recytatorski i Poezji Śpiewanej „Kamień wiary”. W Turnieju recytatorskim wzięli udział reprezentanci dwunastu województw. W kategorii poezji śpiewanej najwyższą oceniono umiejętności Magdaleny Wróblewskiej reprezentującej opisywaną placówkę. Kolejną atrakcją zorganizowaną wspólnie przez Klub i Centrum Kultury i Sztuki w Siedlcach był koncert „Melodie świata” w wykonaniu Orkiestry Koncertowej Wojska Polskiego. Impreza odbyła się 22 stycznia o godzinie 18 w sali widowiskowej CKiS. Wstęp był wolny, lecz liczba miejsc ograniczona. W programie koncertu znalazły się żywołowo wykonane utwory Karola Szymanowskiego, Stanisława Moniuszki, Glena Millera, Georga Gershwina, oraz Beatlesów. Z okazji Światowego Dnia Alzheimerza, przypadającego 21 września, czyli w dniu kiedy cały świat mówił o nieuleczalnej chorobie i wspominał jej ofiary w Siedlcach został zorganizowany koncert charytatywny, podczas którego zamiast biletów sprzedawano cegiełki na dowolnie ofiarowaną kwotę, z których dochód został przeznaczony na remont specjalistycznego domu opieki w Ptaszkach. Koncert odbył się w sali widowiskowej CKiS. Zespół „Komitywa” występujący pod przewodnictwem Wojciecha Ciekota, w skład którego wchodził uczniowie I i IV Liceum Ogólnokształcącego w Siedlcach, wykonał największe światowe przeboje. 6 maja 2001 roku odbył się koncert charytatywny dla dzieci z Domu Dziecka w Kisielanach. Impreza pod tytułem „Wspomnień czar” odbyła się w sali widowiskowej CKiS z udziałem znanego aktora i profesora, Jana Machulskiego. Na koncercie zaprezentowały się grupy artystów z omawianej placówki²⁵.

- Miejski Ośrodek Kultury, współpracuje z Klubem Garnizonowym MOK i wspólnymi siłami zorganizowali koncert pod tytułem „Wolna scena”. Wystąpiło w niej 13 młodych i utalentowanych wykonawców, wśród których zaprezentowała się solistka zespołu „Komitywa” Adrianna Piotrowska. Podczas długiego majowego weekendu

²⁵ Na podstawie kronik Klubu Garnizonowego w Siedlcach-dokumentacja placówki.

Miejski Ośrodek Kultury zorganizował imprezę w siedleckim Amfiteatrze, gdzie swój układ taneczny pod tytułem „Taneczna historia” zaprezentowały formacje taneczne z Klubu „M-97 junior” i „M-97”. Wstęp był bezpłatny. Wśród wspólnych imprez Klubu i MOK można wspomnieć też o koncercie orkiestry I Warszawskiej Dywizji Zmechanizowanej pod dyktando kapitała Mirosława Rytle. Koncert zatytułowany „W karnawałowych rytmach” odbył się w Sali Białej Miejskiego Ośrodka Kultury w Siedlcach. Specjalnie dla gości kolejną atrakcją był występ Studio Tańca „M-97”. Wstęp na koncert był wolny. Pod koniec marca 2003 roku Klub Garnizonowy wraz z Miejskim Ośrodkiem Kultury w Siedlcach zorganizował Koncert Jubileuszowy z okazji dwudziestolecia istnienia siedleckiego zespołu rockowego „Izba S”. Impreza odbyła się w klubie „Paradise” pod patronatem „Tygodnika Siedleckiego”. Sala wypełniona była po brzegi, wszyscy świetnie się bawili i mówili, że warto było przyjść i posłuchać jak grają weterani rocka z Siedlec²⁶.

Współpraca Klubu Garnizonowego z wyżej wymienionymi ośrodkami kultury wpływa korzystnie na rozwój placówki i sprzyja poszerzeniu jej oferty, co wiąże się z większym zainteresowaniem tą placówką przez mieszkańców Siedlec i uczestnictwem ich w życiu kulturalnym regionu.

Działalność Klubu Garnizonowego w Siedlcach w opinii jego wychowanków i pracowników kulturalno-oświatowych

Na podstawie wywiadów przeprowadzonych z pracownikami Klubu Garnizonowego w Siedlcach wynika że działalność kulturalna, jaką zajmuje się omawiana placówka ma na celu dostarczenie wiedzy z zakresu umożliwienia każdemu człowiekowi poznania siebie i innych. Corocznie przygotowuje imprezy kulturalne, niektóre we współpracy z organizacjami społecznymi, które są pozytywnie odbierane zarówno przez mieszkańców miasta, jak i odwiedzających gości. Są wśród nich imprezy, które świadczą o inwencji i zaangażowaniu w ochronę dziedzictwa kulturowego²⁷. Placówka współpracuje z rodzicami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami oraz innymi osobami fizycznymi bądź prawnymi, którzy chcą wspierać działalność dydaktyczną – wychowawczą – opiekuńczą wśród dzieci i młodzieży. Klub Garnizonowy realizuje swoją programową działalność pedagogiczną poprzez:

²⁶ Tamże.

²⁷ Przypis własny autora.

- stwarzanie warunków do rozwoju młodzieży w różnych dziedzinach nauki, kultury, techniki i sportu,
- pogłębianie i rozszerzanie wiedzy wykraczającej poza programy szkolne, wspomaganie funkcji opiekuńczo – wychowawczej rodziny i szkoły.
- rozwijanie i rozpowszechnianie różnorodnych zainteresowań oraz uzdolnień artystycznych uczestników.
- rozwijanie zamiłowania do uprawiania krajoznawstwa i turystyki,
- stwarzanie warunków do podnoszenia sprawności fizycznej, rozwijania i kształtowania nawyków czynnego wypoczynku, a także organizowanie zajęć sprzyjających rozwojowi fizycznemu wychowanków,
- inspirowanie amatorskiego ruchu artystycznego, naukowego i sportowego przez organizowanie przeglądów, wystaw, zawodów, konkursów, turniejów, pokazów itp. o zasięgu miejskim, powiatowym, wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym,
- prowadzenie zajęć dla młodzieży szczególnie uzdolnionej oraz wymagającej szczególnej opieki i pomocy,
- organizowanie form wypoczynku z uwzględnieniem potrzeb środowiska i możliwości organizacyjnych i finansowych placówki,
- prowadzenie poradnictwa, praktyk studenckich, warsztatów i szkoleń,
- organizowanie wymiany doświadczeń i współpraca z pokrewnymi placówkami, instytucjami i organizacjami w kraju i za granicą.

Ważnym zadaniem jakie stoi przed placówkami kulturalno-oświatowymi jest pomoc szkole w realizacji ścieżek między przedmiotowych. Omawiana placówka poprzez różnorodność form swej działalności, jakie proponuje wspomaga realizację tego programu zreformowanej szkoły zwłaszcza w zakresie ścieżek edukacyjnych: regionalnej, ekologicznej i europejskiej.

Edukacja regionalna stanowi element edukacji kulturalnej. Określa ona działania prowadzące do rozwijania postaw właściwych regionalistom – postawy umiłowania własnej miejscowości, regionu czy kraju. Edukacja regionalna polega na stwarzaniu sytuacji oświatowo-wychowawczych, w których jednostka ludzka styka się bezpośrednio z wieloma dobrami i wartościami kultury najbliższego otoczenia. Elementem tej edukacji jest nie tylko dostarczanie wiedzy historycznej, lecz również stwarzanie licznych okazji do przeżywania wartości związanych z najbliższym środowiskiem. Ma ona też na celu przysposobić mieszkańca wsi, miasteczka czy dużego miasta do dostrzegania nie tylko przeszłości, lecz też i bieżących potrzeb regionu, a także widzenia przyszłości. Wymaga to niewątpliwie twórczej postawy wobec problemów i wartości rodzinnych, dóbr kultury i wartości kulturowych. Nale-

ży traktować edukację regionalną, jako przysposobienie człowieka do życia twórczego wśród dóbr kultury i wartości tworzących „małą ojczyznę”, z jednoczesnym uwzględnieniem elementów kultury narodowej i ogólnoludzkiej²⁸.

Jednym z najważniejszych problemów współczesnego świata jest ochrona naturalnego środowiska. Człowiek, żyjący początkowo w symbiozie z przyrodą, wraz z rozwojem nauki i techniki zaczął ją przekształcać. Postępująca degradacja przyrody spowodowała, iż w drugiej połowie dwudziestego wieku podjęte zostały kompleksowe działania mające na celu ochronę środowiska. Tym samym przyczyniono się w sposób pośredni do ochrony samego człowieka. Podstawą edukacji ekologicznej powinno być wychowanie ogółu społeczeństwa, które należy rozpoczynać od najmłodszej generacji. Umiejętność właściwego współżycia ludzi z przyrodą należy „zaszczepiać” dzieciom od najmłodszych lat. Aby jednak były one przekonane o konieczności ochrony przyrody, szanowały i doceniały ją muszą ją poznawać. Nie można jednak poprzestawać na podawaniu czystej wiedzy. Sama naukowa nazwa jest tylko suchym słowem. W pracy z dziećmi nie należy skupiać się na nazywaniu, identyfikacji gatunków. Nie dlatego, że nazwy nie są ważne. Ale są ważniejsze problemy w edukacji środowiskowej. Niech dzieci bawią się i cieszą. Wtedy zaczną wczuwać się w przyrodę, wykształcać z nią emocjonalne związki. W toku realizacji edukacji ekologicznej Klub rozwija wrażliwość oraz kształtuje szacunek wobec przyrody u dzieci²⁹.

Klub Garnizonowy prowadzi działania edukacyjne zmierzające do przygotowania młodego człowieka do życia w społeczeństwie demokratycznym poprzez prowadzenie zajęć w różnych formach mających na celu kształtowanie świadomości osobowości europejskiej. Trzeba nauczyć młodego człowieka kreatywności, otwartości na nowe sytuacje oraz porozumiewania się z innymi ludźmi. Edukacja europejska powinna znaleźć swój wyraz w edukacji kulturalnej w szerokim znaczeniu tego słowa, obejmującej zarówno postawy moralne, jak i kulturę umysłu³⁰.

Praca pedagogiczna Klubu, zdaniem jego pracowników, zmierza również w kierunku pielęgnowania polskich tradycji, świąt i obyczajów³¹. Poprzez organizowanie różnorodnych imprez okolicznościowych omawiana placówka stara się zorganizować czas wolny poszczególnym grupom społecznym. Imprezy okolicznościowe, jak i stałe zajęcia orga-

²⁸ A. Horobowski, *Kultura w edukacji*, Rzeszów 2004, s. 149.

²⁹ Przypis własny autora.

³⁰ I. Wojnar, *Edukacja europejska: idea – treści – realia*, „Nauka”, 1994, nr 3, s. 206

³¹ Przypis własny autora.

nizowane przez placówkę prowadzą do osiągnięcia następujących celów:

- rozwój działalności kulturalno-artystycznej, oświatowej, turystyczno krajoznawczej i rekreacyjno- rozrywkowej,
- rozwój zainteresowań kulturalnych dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych,
- kształtowanie postaw patriotycznych,
- kształtowanie wzorów kulturalnego spędzania czasu wolnego

Poprzez swą wielokierunkową działalność kulturalno-oświatową Klub Garnizonowy w Siedlcach zaspokaja potrzeby mieszkańców Siedlec i okolic, które wynikają z posiadania czasu wolnego. Pracownicy omawianej placówki podjęli wspólnie działania wychowawcze, aby wytworzyć wśród szerokich kręgów społeczności lokalnej pozytywną postawę do edukacji kulturalnej, żeby funkcjonowała w świadomości mieszkańców, jako wartość i czynność użyteczna dla nich. Placówka poprzez bogatą ofertę swojej działalności, stara się zachęcić zwiedzających do ich aktywnego udziału w różnorodnych formach edukacji. Uczestnictwo w kulturze wytwarza także pozytywne postawy wobec złożonego i długotrwałego procesu edukacyjnego.